

I BAŠKE OŠTARIJE DOBILE SPOMEN PLOČU

U organizaciji Hrvatskog šumarskog društva, a na inicijativu Mandice Dasović predsjednice gospićkog ogranka HŠD-a, na Baškim Oštarijama u sklopu manifestacije „Dani hrvatskog šumarstva“ otkrivena je spomen ploča povodom obilježavanja 250 godina šumarstva u Hrvatskoj. Svečanom obilježavanju nazočili su pomoćnik ministra za poljoprivredu Domagoj Križaj, izaslanica načelnika Općine Karlobag Tomislava Jurković, članovi Uprave Hrvatskih šuma Marija Vekić i Ivan Ištok, predsjednik HŠD-a Oliver Vlanić, tajnica Hrvatske komore inženjera šumarstva i drvne tehnologije Silvija Zec, članovi Upravnog i Nadzornog odbora Hrvatskoga šumarskog društva te brojni drugi šumari. Kako je u svom govoru Dasović istaknula, ploča je postavljena „u spomen na prošlost Šumarije Oštarije, osnovane 1765. godine kao jedne od triju šumarija u sastavu uprave šuma karlovačkog generalata, a nadležnoj za gospodarenje šumama tadašnje ličke pukovnije Hrvatske vojne granice. Preostale dvije šumarije dobile su svoja spomen obilježja, Šumarija Krasno 2000. godine i Šumarija Petrova gora 2010. godine, te smo smatrali da i ova šumarija zaslužuje svoje obilježje“. Uzvanike ovog događaja dočekala je pjesma Vila Velebita u izvedbi vilinskog glasa koji je dopirao iz šume te stvorio ambijent čarobnog i bajkovitog Velebita i velebitskih šuma o kojemu inače slušamo u bajkama i pričama starijih stanovnika ovoga kraja. Ovoga puta vila je ipak bila stvarna te imala ime i prezime, a radi se o vrhunskoj sopranistici Nikolini Pinko-Behrends.

Nakon ovako čarobnog otvaranja, skupu se obratila izaslanica načelnika Grada Karlobaga Tomislava Jurković, na čijem području se postavila spomen ploča. U svome obraćanju, naglasila je kako su „u zadnje vrijeme kroz nerazumijevanje držav-

nih institucija stanovnici ovih krajeva prisiljeni uglavnom napuštati svoja ognjišta i odlaziti daleko od kuće, trbuhom za kruhom. Sela na Velebitu na području nekadašnje prve šumarije u Republici Hrvatskoj ostala su prazna. U pojedinim selima u Velebitu gdje su ostali mještani koji bi trebali svoju egzistenciju naći u šumarstvu, nemaju mogućnosti doći do posla u Hrvatskim šumama d.o.o., a još manje dobiti potrebnu drvenu masu za proizvodnju, iako im je to jedini izvor prihoda. Austrijska vlast Marije Terezije držala je do zaštite šuma, što je vidljivo u izgradnji brojnih lugarnica. Ovdje ćemo spomenuti neke od njih: u Cesarici, na Rastovači, Jasenovači i na Milinović Podovima, u Karlobagu u Dražici kod Depoa, Trubaja, Šušanj, Baške Oštarije, Šugarska Dulića, Šarić Duplje. Kroz 20. stoljeće, u zgradi šumarije na Oštarijama djelovali su lugari Božo Milinović, Jure Mataija, Mile Brkljačić (Milkan), Nikola Šarić, Ivica Došen, a šumarija je zapošljavala i dosta domaćeg stanovništva koji su sudjelovali u izradi i izvlaci, te prijevozu drvnih sortimenata. Ujedno kroz posao domaćeg stanovništva ostajalo je na svojim ognjištima i Velebit je bio dobro naseljen. Kod osnutka šumarije u upravnoj zgradi živjelo je 11 šumarskih stručnjaka koji su obavljali šumarske dužnosti. Šumarija Oštarije je od početka djelovala kao čuvar i zaštitnik velebitskih šuma, što se posebno očituje u činjenici da je Marija Terezija inzistirala na očuvanju drvene mase od eksploatacije Venecije i bespravne sječe. Postoji uz to vezana zgodna anegdota koja kaže: Za naramak grana, u bajbuk nedilju dana“.

Na kraju, zaključila je gospođa Jurković, kako se ipak nada da će doći do nekih promjena i razumijevanja, kako bi se i ovo malo stanovnika opustošenih velebitskih sela zadržalo, te da se vrate oni koji su krenuli trbuhom za kruhom, kroz posao koji bi im mogle osigurati Hrvatske šume. Samim

Gospođa Nikolina Pinko-Behrends

Gospođa Tomislava Jurković

time bi oživjeli Velebit i omogućili da se ponovno otvore napuštene škole. Ujedno bi kroz nekadašnji način pridobivanja drva doprinijeli boljem iskorištavanju drvene mase i očuvanju šume, zaštiti izvorišta pitke vode koje se nalaze na području nekadašnje šumarije, jer uz takav način pridobivanja drva zaživjelo bi napušteno stočarstvo i poljoprivreda, budući da stari način zahtjeva veliki broj konjske zaprege. Smatra kako nije sve u novcu koji se dobiva od ovakvoga pridobivanja drva, a najmanja korist ostaje na izvoru drvene sirovine.. Zato se nada da bi razumnim gospodarenjem šumama vratili ono najvrjednije, a to je život, zaključila je Tomislava Jurković.

Pjevački zbor Degenija

U pauzi između govornika, sudionici su mogli uživati u divnoj pjesmi s Velebita u izvedbi zbora Degenija čiji glasovi su dopirali do uzvanika jače ili slabije ovisno o vjetru koji ih je raznosio i tako stvarao posebnu atmosferu u i onako čarobnom okruženju šume i zelenila. Svega toga ne bi bilo bez iznimnog truda, volje i rada članova gospičkog ogranka HŠD-a na čelu s predsjednicom Mandicom Dasović, koja je smatrala kako na ovu značajnu obljetnicu 250 godina šumarstva u Hrvatskoj, i treća od prve tri šumarije na ovim prostorima zaslužuje svoje spomen obilježje. U svome govoru osvrnula se na neke zanimljivosti koje je zgodno prezentirati šumarskoj, ali još više ne šumarskoj javnosti. „Ako usporedimo šume preklapajući šumsku kartu ličke pukovnije iz 1764. godine s današnjim satelitskim snimkom šuma na Oštarijama, ali i ostalim dijelovima Velebita, vidjet ćemo da su one skoro potpuno iste što dokazuje 250-godišnju potrajnost gospodarenja šumama u Hrvatskoj čime se mi kao šumari jako dičimo. Isto tako spomenuta šumska karta smatra se jednom od najstarijih vegetacijskih karata na svijetu, a na njoj je označeno „drveće prema starosti i gustoći obrasta manjima i većima stabalcima, radi čega je mapa veoma pregledna“. Iako se 1765. godina vodi kao početak organizacije šumarstva u Hrvatskoj želim napomenuti da je još ranije postojao šumarski ured 1. ličke pukovnije što je zabilježeno u dokumentima 1746. godine prilikom osnivanja Laudonovog gaja, poznatoj kulturi hrasta lužnjaka na rubu

Gospođa Mandica Dasović

Krbavskog polja. Šumarija Oštarije danas ne postoji i njeno područje je uklopljeno u više šumarija Uprave šuma Područnice Gospić. Nažalost, dosada nije mnogo istraženo o djelovanju Šumarije Oštarije što svakako treba uzeti u zadatak za budućnost te smatram da Hrvatsko šumarsko društvo treba biti nositelj te aktivnosti. Poznato nam je da je do početka sedamdesetih godina 20. stoljeća na prostoru današnjeg hotela Velebno postojala lugarnica koja je pripadala Šumariji Karlobag i za koju pretpostavljamo da je vezana za Šumariju Oštarije. Zahvaljujući vrijednom radu šumara Bogoslava Kosovića, koji je nakon istraživanja po arhivima 1914. godine objavio povijesnu raspravu „Prvi šumarski stručni opis i nacrt šuma na Velebitu i Velikoj Kapeli od Dalmatinske međe do Mrkoplja i Ogulina“, mi tijekom cijele ove godine obilježavamo veliku obljetnicu hrvatskoga šumarstva. Igrom slučaja on je svoje djetinjstvo proveo nedaleko odavde u Ličkom Novom, dio školovanja u Gospiću, dok je značajan trag u šumarskoj karijeri ostavio na ličkom području osnivajući u Gospiću velik šumski rasadnik, zvan „Kasumovićevo biljevište“, u kojemu su se proizvodile sadnice za pošumljavanje ličkih vriština. Osim rada u struci izniman je i njegov doprinos strukovnom udruženju jer je bio član utemeljitelj, predsjednik, počasni predsjednik, tajnik i odbornik Hrvatskoga šumarskog društva te urednik Šumarskog lista“, zaključila je Dasović te pozvala pomoćnika ministra poljoprivrede Domagoja Križaja i Luku Radoševića, umirovljenog šumara iz Gospića da svečano otkriju spomen ploču.

Na samome kraju svim šumarima se obratila i sopranistica Nikolina koja je zahvalila tim dobrim ljudima koji čuvaju pluća naše Zemlje. Uz njezin predivan glas završen je svečani dio postavljanja spomen ploče, a šuma se još jednom pokazala kao najbolja pozornica za pjevanje. Uz pjesmu iz mjuzikla „Moje pjesme moji snovi“ teško je bilo odvojiti se od ovog vrlo dirljivog i emocionalnog otvaranja spomen ploče na Baškim Oštarijama, barem onima u kojima kuca pravo šumarsko srce. Uspomena na ovaj dan ostati će trajna, naime sudionici su svojim tijelima formirali broj 250, a sve je iz zraka uhvatio i zabilježio u milenijskoj fotografiji, dron. Tako

Otkrivanje spomen ploče

Predsjednik O. Vlanić gospođi Nikolini u znak pažnje i zahvalnosti predaje buket cvijeća

Uprave šuma, Siniša Varga i Predrag Šolaja. Svoju dominaciju u gotovo svim disciplinama te u juniorskom i ekipnom poretku pokazala je upravo Uprava šuma Zagreb. Ekipno iza nje smjestile su se Uprava šuma Bjelovar na drugom mjestu te Uprava šuma Delnice na trećem. Posebna priznanja gostujućim ekipama iz Mađarske i Slovenije te srednje šumarske škole Otočac uručio je član Uprave Hrvatskih šuma d.o.o. Ivan Ištok, medalje najboljim natjecateljima predsjednik Uprave Ivan Pavelić. Nakon podjele priznanja i medalja, Ivan Ištok, predsjednik Organizacijskog odbora Dana hrvatskoga šumarstva, proglasio je završetak ove šumarske svečanosti.

No, nakon svega viđenog reklo bi se da Dani hrvatskoga šumarstva pamte i bolje dane. Posjećenost od oko 700 šumara znatno je ispod one u Bjelovaru 2011., kada je po nekim procjenama manifestaciju posjetilo 3 000 gostiju. Kako se slavila značajna obljetnica obilježavanja 250 godina šumarstva, prema mišljenju mnogih, posjećenost je morala biti veća.

je, na neki način simbolično, završeno ovo prisjećanje na davnu prošlost uz tehnologiju budućnosti.

Po završetku ove svečanosti, sudionici su se vratili u Otočac na glavni gradski trg koji je odzvanjao od zvukova motornih pila u zahuktalom natjecanju šumskih radnika sječača. Njih 19 ekipa natjecalo se u pet disciplina: okretanje vodilice, kombinirani prerez, precizni prerez na podlozi, zasjek i prerez stabla te kresanje grana. Na natjecanju se tražio državni prvak koji će predstavljati našu zemlju dogodine na svjetskom prvenstvu u Poljskoj. Od 48 profi natjecatelja najbolji u ukupnom poretku bio je Davor Ivanković iz UŠP Zagreb, a drugo i treće mjesto zauzeli su njegovi kolege iz iste

Milenijska fotografija

Bilo je tu i druženja uz glazbu

Detalj iz natjecanja

GRUPNO - EKIPNO	4856
ZA UŠP ZAGREB	4277
BJ UŠP BJELOVAR	4119
DE UŠP DELNICE	4104
NG UŠP NOVA GRADIŠKA	3923
VI UŠP VINKOVCI	3458
SI UŠP SISAK	3391
SP UŠP SPLIT	3244
ND UŠP KOPRIVNICA	3168
SE UŠP SENJ	3081
PO UŠP POŽEGA	3059
NA UŠP NAŠICE	2961
KA UŠP KARLOVAC	

Rezultati ekipno

GRUPNO - PROPI POJEDINAČNO	1630
ZA DAVOR IVANKOVIĆ 13	1630
ZA SINIŠA VARGA 14	1596
ZA PREDRAG SOLAJA 15	1526
NG ANTE KAURIN 22	1464
DE SAŠA POLANC 23	1468
BJ STJEPAN POLJANEC 58	1444
VI IVICA MIKUŠ 57	1429
VI IVAN GRANOVLJEVIĆ 50	1429
BJ ANTUN VUGRIĆ 56	1365
NG IVAN SIVONJIĆ 31	1356
DE DAMIR JEDRIŠKO 24	1353
SI VLADO STARČEVIĆ 47	1322

Rezultati pojedinačno

Tri pobjedničke ekipe